

دیدگای کۆنفرانس

ئەوێ له میژووی سیاسی و کۆمه‌لایه‌تی کوردستاندا، به‌دیده‌کریت ئەوێه که هه‌ژموونی گێڕانه‌وه‌کانی دراوسێکان و پۆژه‌لاتناسان به‌سه‌ر ئاراسته‌ی ئه‌رشیف و میژووی کوردستاندا له میژووی خودی میژوونووسانی کورد کاربگه‌رتنه. ئەزموونی وڵاتانی هه‌ی ئێران، تورکیا و عێراق له ئه‌رشیف‌کردن به‌لگه‌نامه و گێڕانه‌وه‌ی میژووی خۆیاندا چه‌ندین هه‌نگاو له پینش کوردستانه‌وه بوون. هه‌کارێکی سه‌ره‌کی ئەم به‌ره‌و پینش چوونه‌یان، ده‌گه‌رێته‌وه بۆ هه‌بوونی ئه‌رشیفی نیشتمانی و کارکردن تێیدا به‌ ئاراسته‌ی گێڕانه‌وه‌ی تایبته‌ به‌ خۆیان له‌ژێر رۆشناپه‌ی ئه‌رشیفی به‌لگه‌نامه و ده‌ستنووسه‌کانیاندا، بۆیه‌ گه‌رنگیدان به‌ ئه‌رشیف و هه‌ولدان بۆ بونیادنانی ئه‌رشیفی نیشتمانی و هاندانی توێژه‌ران بۆ کارکردن له‌سه‌ر ده‌ستنووس و به‌لگه‌نامه‌کانی نیوخۆ و ده‌ره‌وه‌ی کوردستان، کارکردنه‌ بۆ بونیادنانی گێڕانه‌وه‌یه‌کی نیشتمانی بابه‌تیانه‌ی کوردستانه‌ی و هه‌نگاوێکه به‌ ئاراسته‌ی کۆکردنه‌وه‌ی ئه‌رشیفی په‌رته‌وازه‌ی کوردستان.

له‌م پیناوه‌شدا گه‌رنگه‌ ئاراسته‌ی کارکردن له‌سه‌ر سن ئاست بێت :

1. روانگه‌ی توێری بۆ ده‌رخستنی باه‌خی ئه‌رشیف و پینووستی ئه‌رشیفی نیشتمانی.
2. ساغکردنه‌وه‌ی ئه‌رشیف و به‌لگه‌نامه نیوخۆی و ده‌ره‌کیه‌کانی په‌یوه‌ست به‌ کورد و تێهه‌لکیشکردن و به‌بناغه‌کردن بۆ توێژنه‌وه هه‌نوکه‌یه‌ی و ئابنده‌یه‌یه‌کانی بواری میژوو.
3. کارکردن له‌سه‌ر رووداو، جوگرافیا میژووی و که‌سایه‌تییه‌ سیاسی و کولتورییه‌کانی نیو میژووی کوردستان و ده‌رخستنی رۆلیان له‌سه‌ر بته‌مای به‌لگه‌ و ده‌ستنووسه‌کانیان.

An International Conference entitled 'The History of the Kurds in the Light of Manuscripts and Documents'

کۆنفرانسی نیوده‌وله‌تی میژووی کورد
له ئاوینه‌ی ده‌ستنووس و به‌لگه‌نامه‌کاندا

کارنامه‌ی کۆنفرانس

Vision

کۆنفرانسی هاوبه‌شی زانکۆی سلیمانی و زانکۆی جیهان-سلیمانی
رۆژانی 2022/02/16-15

What can be observed in the political and social history of Kurdistan is considered as an indicator that the Kurds are the least likely people to have narrated their view of their history, and the negative impact that this has had on them can easily be observed. At the present time, the influence of what was narrated by orientalists and neighbouring countries is very clear on Kurdish historians. There is no doubt that the experience of countries such as Iran and Turkey in their documents and narratives of their history has preceded Kurdistan to a large degree. The main reason for their progress is due to the existence of a national archive and to work towards their own narratives and to study the archives of their documents and records; in the same way, the interest in the national archive and the attempt to establish a national archive, urging researchers to work on manuscripts and documents inside and outside Kurdistan is regarded as an attempt to initiate a Kurdish national narrative and a step towards collecting the scattered archives of Kurdistan.

- Therefore, it is important to work on the following three levels:
1. Show the theoretical perspective of archiving and the necessity of national archiving.
 2. Nationalising archives, including national and foreign documents on the Kurds, incorporating and establishing these documents in order to benefit from them in current and future studies in the field of history.
 3. Work on the historical, geographic, cultural events, as well as political figures in the history of Kurdistan and show their role according to and based on documents and manuscripts.

زانکۆی سلیمانی- کۆلیژی په‌روه‌رده‌ی بنه‌رته
هۆلی نیسماعیل بێشکچی
<https://hklmd2022.univsuLedu.iq/>

ناوه‌ندی کوردستان بۆ دۆکیۆمێنت و لیکۆلینه‌وه‌ی ئەکادیمی

خشته می کارنامه می کۆنفرانس

رۆژی یه کهم 2022/02/15

مه راسیمی کردنه وه: 10:00 – 11:30 خولهک

ده ستیک

وته می سه رۆکی زانکۆ می سلیمانی	پ. د. رضا حسن حسین
وته می سه رۆکی زانکۆ می جهان - سلیمانی	پ. ی. د. نومیڤد ره فیک فه تاج
وته می لیژنه می نامده کار	د. هه رده می مه ده می می که

کینۆت سپیکه رانی کۆنفرانس

پ. م. مه مه ده عه لی قه ره داخی	که سه بته تی و تو یژنه می به اری ده ستووس	هۆل:
پ. م. مه زه ره خالقی	سه رۆکی نیستیتوتی که له به ووری کورد	نیسماعیل
پ. ی. د. نیسماعیل شه مس	سه رۆکی به شی کوردی دانیره توله عاریبی نیسلامی	بی شکیچی
پ. ی. د. فارطان قۆسکانیان	سه رۆکی به شی میژووی زانکۆ می به ریفان - نه رمینیا	

پیشانگای زیره کی ده ستووس و به لگه نامه + پشوو به کی (11:30 : 12:00)

پاتیلی یه کهم: 12:00 - 01:30

پ. د. سه عدی عوسمان	ره وشی لایووری و سیاسی جیاره که. له لژ ره رۆشانی که شته نامه کانی سه رده می عوسمانیدا	به رۆبه به ری پاتیلی:
پ. ی. د. حسن زنده	تقد و بررسی نسخه خطی تاریخ زنده (تالیف میرزا رضی اشقیانی)	پ. ی. د. کۆزاد نه حمه ده
پ. ی. د. حمزه طاهر	الشیخ طاهر الشوشی وتولقاته المدونه علی مخطوطاته	هۆل:
پ. م. هیرش ری کانی	رۆل و گرنگدانانا زانا و میرین میرگه ها به هدینان. بۆ به راستا ده ستقیسن نه ده پ و دیرۆکا کوردان	نیسماعیل بی شکیچی

نانی نیوه رۆ و پشوو به کی (01:30 - 02:30)

پاتیلی دووهم: 02:30 - 03:30

پ. ی. د. سه باج حوسینی	به سه رهاتی کتیبخانه می میرانی نه رده لآن به پینی زانیاری چه نه ده ستووسیک	به رۆبه به ری پاتیلی:
پ. ی. د. حسین حسن	مکتبه مخطوطات. الحاج ملا عبدالله الجرسالی	پ. م. یاسین ته ها
پ. م. سامان ره شید	بابانزاده مسته زینه می (1850-1929): زیان و رۆنی نیداری و رۆشیری له ده ولته می عوسمانیدا	هۆل:
پ. م. نیره ج مورادی	هه ولکی بۆ نووسینه وه می زیان و به سه رهاتی یۆشی یاسکه	نیسماعیل بی شکیچی

پاتیلی سینه م: 03:30 - 04:30

پ. ی. د. فه ره یدون نووری	تعلیل و بازخوانی نظامند استاد و رسالت علمی اهل تاریخ	به رۆبه به ری پاتیلی:
پ. م. عه ونی کچ	Şeyh Ubeydullah Nehri İsyasının Amacı	پ. م. سامان ره شید مسته فا
پ. م. سه بری ده نیز	Kürt-Nasturi İlişkileri Açısından Hırvatalı Mehmet Ağa İsyası	هۆل:
پ. م. یونس ده میر	HELBESTVAN Ü WERGÊR ÊMÎN YUMNÎYÊ SİLÊMANIYÊYÎ Û BERHEMÊN WÎ	نیسماعیل بی شکیچی

رۆژی دووهم 2022/02/16

پاتیلی چواره م: 09:30 - 10:30

پ. د. سامان حاجی	دامه زانده می نه رشقی میژووی زاره کی و گرنگی له نووسینه وه می میژووی ها و چه رخی کوردان	به رۆبه به ری پاتیلی:
پ. ی. د. کامه ران محمده	میژووی زاره کی. یاده وه ری کۆمه لیب و میژووی به راوی خه روه کان	پ. ی. د. نامانج هه سه ن
پ. ی. د. یونس قوربانی فه ر	درامده کوتاه بر "ارشوگرایی ایدئولوژیک"	هۆل:
پ. ی. د. هیوا عه ریز	الوثیقه و اهمیته ها فی کتبه تاریخ	نیسماعیل بی شکیچی

پاتیلی پینجه م: 10:30 - 11:30

پ. ی. د. دلشاد عومه ر	مصدرا لدراسة تاریخ جنوب کردستان المعاصر (BP Archives) أرشیف النقط البريطانيه	به رۆبه به ری پاتیلی:
پ. م. مه نسور نه حمه ده می	سیاسته های عشایری په لوی اول در قبال ایل گاباغی ها	پ. ی. د. دلشاد عه ریز
پ. م. دانیال صابر	ساعکردنه وه می نامه به کی شه ره ف کوری شا مه مه ده بۆ سو لتان مه مه ده فاتج له نه رشقی عوسمانی	هۆل:
پ. ی. د. دلشاد عه ریز و د. بژار	شاربازر له نه رشقی عوسمانیدا	نیسماعیل بی شکیچی

پاتیلی شه شه م: 12:00 - 12:45

پ. د. ناراس مه مه ده	به های میژووی نامه ده ستووسه کانی شیخ مارشی نۆدین	به رۆبه به ری پاتیلی:
پ. م. نه وید نه قشبه نده می	معرضه دو نسخه خطی خانواده نقشبندیان همروه	پ. ی. د. عه دنان هه ورامانی
پ. م. قاسم مه مه ده	کورد له به شی پینجه می کتیبی (تاریخ اریل) می (این المستوفی 1239/4637)	هۆل:
		نیسماعیل بی شکیچی

نانی نیوه رۆ و پشوو به کی (12:45 - 02:00)

پاتیلی ده وه م: 02:00 - 03:00

پ. ی. د. کارزان محمده	سیاسته ده ولته می په هله وپی دووهم له هه به ره میدیای کوردی له به ر رۆشانی دۆکۆمه لته کاندان	به رۆبه به ری پاتیلی:
پ. م. رۆژان سه به فور	رتکاره کارگرتیه به کانی و سیاسته به ریتاریا له ده رکردنی رۆژنامه می تیگه بیشتنی راستی. دا (1917-1919)	پ. م. هه رم ن شیر کۆ
پ. م. گاریک میساکیان	The Kurds of the Republic of Azerbaijan and the issue of Red Kurdistan	هۆل:
پ. م. فه ره یدون هه کی م زاده	پنگه می به رۆبه به ریه تیبه کانی گومرگ و دارایی شاری مه هاباد له به ر رۆشانی به لگه نامه کاندان (1942-1947)	نیسماعیل بی شکیچی

پاتیلی هه شه م: 03:00 - 03:45

پ. م. عابید پشه ری	باهه خدانی زانیاری کورد به راسته عه قلیبه کان. له میانه می ده ستووسیک میلا نییراهیمی گۆرانیبه وه	به رۆبه به ری پاتیلی:
پ. م. عه بدوله جید الثانی حه یده ری	ده ستووسه کانه سوتاوه که می ماوه ران (دار العلم)	پ. م. یاسین ته ها
پ. م. شه هین ره عنایی	تحولات آموزشی زنان کردستان در دوره ی په لوی اول، با تأکید بر مدارس نوین دختران	هۆل:
		نیسماعیل بی شکیچی

مه راسیمی کۆتایی و راسپارده کانی کۆنفرانس

راسپارده کانی کۆنفرانس	پ. ی. د. ریپوار زه ینه دین (سه رۆکی لیژنه می زانستی کۆنفرانس)
دابه شکردنی به روانه می تو یژنه ران و ناماده کارانی کۆنفرانس	
کۆتایی	